

Aan de leden van de gemeenteraad

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Félicité Adams

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Verzenddatum 28 januari 2020

Ons kenmerk U20.00763

Uw brief van

Onderwerp **Sturingsmodel Blok B**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Tijdens de commissiebehandeling van de plannen voor Blok B op 16 januari 2020 zijn vragen gesteld over het beoogde sturingsmodel dat onderdeel uitmaakt van het raadsvoorstel. Een beheerstichting vormt daarbij het uitgangspunt, waarbij de gemeente eigenaar is van het vastgoed en opdrachtgever voor de invulling van de programmering. In verschillende fracties bestaat de behoefte aan meer zicht op manieren om vanuit de gemeente grip te houden op deze opdracht. Daarbij is de vraag gesteld of een BV ook mogelijk is. De wethouder heeft toegezegd de raad hierover te informeren voorafgaand aan de raadsvergadering van 30 januari 2020, waar de besluitvorming over Blok B op de agenda staat. In deze brief onderbouwen we de keuze voor een stichting en geven we aan waarom een BV niet onze voorkeur heeft. Daarmee doen wij de toezegging af met nummer T2020-004.

Stichtingsstructuur

We hechten voor Blok B aan een model waarin we sturen op afstand en wel invloed kunnen uitoefenen op de resultaten. Dat betekent dat we niet nauw betrokken zijn bij de uitvoering, maar wel een vinger aan de pols houden. In het concept voor Blok B gaan we er vanuit dat exploitatie en beheer in handen zijn van een stichting met een Raad van Bestuur of een directeur-bestuurder met een Raad van Toezicht.

De stichting heeft een subsidierelatie met de gemeente, zoals de gemeente met veel meer organisaties een subsidierelatie onderhoudt voor de realisatie van gemeentelijke doelen. De gemeente geeft sturing via de statuten, subsidieafspraken en de daarbij behorende processen van aanvraag en verantwoording. Daarbij keurt de gemeente de begroting en het jaarplan goed voorafgaand aan ieder kalenderjaar en stelt de gemeente na afloop de jaarrekening en het jaarverslag vast. Tussentijds vindt monitoring plaats via voortgangsverslagen en overleggen. Als eigenaar van het gebouw, geeft de gemeente verder kaders mee via de huurovereenkomst. De stichting werkt samen met de Bibliotheek Oostland, LantarenVenster en mogelijk ook een partij die de horeca op zich neemt. Voor het vastleggen van onderlinge afspraken tussen deze partijen stelt de gemeente een Samenwerkingsovereenkomst op.

Specifiek gekeken naar de bestuurssamenstelling van de beoogde stichting, gaat in aanvang de voorkeur uit naar een stichtingsstructuur met een directeur die verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken en een breder samengesteld op inhoud meedenkend bestuur. Later kan wellicht overgegaan worden op een constructie met een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. Maar we starten met een bestuur dat vlak naast de directeur staat en bestaat uit natuurlijke personen die binding en/of affiniteit hebben met Lansingerland en deskundig zijn op de voor Blok B relevante deelterreinen, zoals financiën, culturele programmering, bibliotheekwerk, communicatie en marketing. De gemeente maakt in voor de eerste zittingstermijn gebruik van de mogelijkheid om een voordracht te doen voor de benoeming van één bestuurslid voor de stichting. De gemeente houdt als opdrachtgever in alle gevallen de regie en bepaalt de inhoudelijke en financiële randvoorwaarden voor de opdracht waarvoor de stichting subsidie ontvangt. Als zich bijvoorbeeld een situatie voordoet waarin de stichting niet aan deze randvoorwaarden wil of kan voldoen en gesprek hierover niet leidt tot verandering, kan de gemeente ervoor kiezen de opdracht weg te halen bij de stichting en hiervoor een andere partij te zoeken.

Het college geeft opdracht aan een werkgroep waarin de gemeente en bovengenoemde deskundigheden vertegenwoordigd zijn om het voorbereidende werk voor de stichting op zich te nemen. Daarmee geeft de gemeente vooraf sturing aan de vormgeving en inrichting van de stichting. De werkgroep bereidt onder meer de profielen voor de leden van het bestuur voor en ook een aantal thema's waar het te benoemen stichtingsbestuur besluiten over gaat nemen, zoals de statuten, functieprofiel van de directeur, overeenkomsten met de kernpartners, de horeca, marketing en communicatie.

Een stichting is in beginsel niet gericht op winst en kan de ANBI-status¹ verkrijgen. Daarmee kan de stichting subsidies van derden en giften van fondsen verwerven, een onderdeel van de begrote inkomsten van Blok B.

Overheids-BV

Bibliotheek Oostland en LantarenVenster sluiten, als samenwerkingspartners van Blok B, risicodragende deelneming uit. Het is niet aannemelijk dat andere personen, bedrijven of instellingen als aandeelhouder van een voor Blok B op te richten BV willen optreden. Dan resteert de mogelijkheid om voor Blok B een overheids-BV op te richten op grond van de Gemeentewet, artikel 160, lid 2. Daarin staat dat dit alleen kan als dit noodzakelijk is voor het te dienen openbaar belang. Gemeenten richten onder meer overheids-BV's op voor afvalverwerking, werkbedrijven en sociale wijkteams. Voor de aansturing van cultuurhuizen zoals Blok B zijn we deze constructie niet tegengekomen.

Iedere BV kent een Raad van Bestuur (meerdere personen) of een eenhoofdige directeur-bestuurder. In dat laatste geval is er ook een Raad van Commissarissen. Deze is feitelijk het toezichthoudende orgaan en is vergelijkbaar met de Raad van Toezicht bij een stichting. De overheids-BV heeft een directeur die wordt benoemd door de Raad van Bestuur. De gemeente is enig aandeelhouder in de overheids-BV.

In de rol van enig aandeelhouder is de gemeente direct juridisch verantwoordelijk voor de uitvoering. Dat betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat de wethouder financiën eigenaar is en de inhoudelijk wethouder opdrachtgever is van de overheids-BV. Omdat de gemeente in feite opdrachtgever is van zichzelf, ontstaat een vermenging van rollen die aansturing in de praktijk kan bemoeilijken. Wanneer zich bijvoorbeeld financiële problemen voordoen of knelpunten in de uitvoering, ligt dit direct op tafel bij het college die dit ook zelf moet oplossen. Maar ook voor andere vraagstukken die zich voordoen, moet de gemeente zelf direct verantwoording afleggen en problemen oplossen. Daarbij kunnen de belangen van de verschillende betrokken wethouders uiteen lopen, waardoor knelpunten in

---

¹ ANBI = algemeen nut beogende instelling

de uitvoering direct kunnen leiden tot bestuurlijke onenigheid. Tijdens de bespreking van Blok B in verschillende overleggen met raadsleden zijn vragen gesteld over de publieke variant. De zorg was dat de gemeente te dicht bovenop de uitvoering zou zitten. In een overheids-BV is dit nu juist het geval.

Een overheids-BV is een private onderneming en rechtspersoon met een winstoogmerk, en komt niet in aanmerking voor een ANBI-status. Een overheids-BV kan dus geen subsidies van derden en giften van fondsen verwerven.

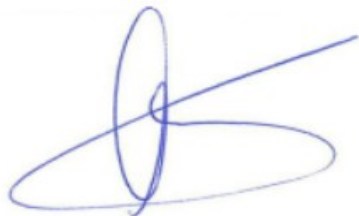
Conclusie

Voor Blok B is een stichtingsstructuur het meest passend om de volgende redenen:

- Het beleggen van de opdracht bij een externe partij geeft ruimte om te sturen op de realisatie van gemeentelijke doelen zonder daarvoor direct op uitvoeringsniveau verantwoordelijk te zijn.
- De stichtingsstructuur biedt voor Blok B verschillende sturingsmogelijkheid via de subsidierelatie (jaarplan, begroting, jaarrekening, jaarverslag, voortgangsrapportages, gesprekken), statutenwijzigingen en aanwijzing van een bestuurslid.
- Een stichting komt, in tegenstelling tot een (overheids-)BV, in aanmerking voor de ANBI- status en kan daarmee subsidies van derden en giften van fondsen verwerven.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester